

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра правознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Судова медицина та психіатрія»

на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 3 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Цибенко Давид Сергійович
викладач
викладач кафедри правознавства

Контактний телефон	+380663154224
Електронна адреса	northduncandc@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/cont.htm он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 09.00-19.00
Сторінка дистанційного курсу	

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Оволодіння студентами навичками практичної роботи з обвинувачуваними, осудженими, свідками, потерпілими та їх законними представниками; формування вмінь взаємодії з фахівцями бюро судово-медичної та судово-психіатричної експертизи.
Тривалість	3 кредитів ЄКТС/90 годин (лекції – 10 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 60 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Засобами діагностики успішності навчання студентів з дисципліни «Судова медицина та психіатрія» є усне опитування та обговорення теоретичних питань на семінарських та лекційних заняттях, пакети тестових завдань, ситуаційні завдання (кейси) з дисципліни, пакети завдань для модульних контрольних робіт, пакет завдань для комплексної контрольної роботи з дисципліни. Підсумковий контроль: ПМК (залік).
Базові знання	Судова медицина та психіатрія в юридичних навчальних закладах входить до числа обов'язкових для вивчення навчальної дисципліни і має тісні зв'язки з кримінальним правом, юридичною психологією, кримінальним процесом, криміналістикою, кримінологією, судовою експертизою тощо. Викладання судової медицини та психіатрії в юридичних навчальних закладах України має виражену практичну спрямованість і має на меті надати студентам основні теоретичні знання і необхідні практичні навички.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
1.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 03).	Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження (РН 03).
2.	Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 07).	Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (РН 17)
3.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). (ЗК 08).	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (РН 06).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
4.	Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності (СК 09).	Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції (РН 11).
5..	Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів (СК 11).	Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності (РН 08).
6.	Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК 13).	Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг (РН 09).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Судова медицина.		
Тема 1. Предмет та завдання судової медицини. Правові, процесуальні та організаційні основи судово-медичної експертизи	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркове тестування	1. Дайте відповідь на запитання: За якої умови лікар будь-якого фаху зобов'язаний провести судово-медичний розтин? Яке основне завдання судово-медичного дослідження трупа особи, яка померла раптово? 2. Скласти термінологічний словник до теми.
Тема 2. Смерть та трупні зміни. Огляд трупа на місці його виявлення. Судово-медичне дослідження трупа	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркове тестування	1. Дайте відповідь на запитання: До якої категорії смерті відноситься нагла смерть? Родичі гр. К., 70 років, яка тривалий час хворіла, і померла, звернулись до лікаря дільничої лікарні за лікарським свідоцтвом про смерть. Під час огляду трупа лікар встановив у померлої декілька синяків півмісячної форми на бокових поверхнях шиї. Родичі не змогли пояснити походження цих ушкоджень. Яка повинна бути тактика лікаря? 2. Скласти термінологічний словник до теми.
Тема 3. Судово-	Відвідування занять;	1. Дайте відповідь на запитання:

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
медична травматологія (ушкодження тупими та гострими предметами). Вогнепальні ушкодження.	обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	В кушах лісопаркової зони було виявлено труп невідомого громадянина без ознак насильної смерті. Для огляду місця події виїхала слідча бригада у складі слідчого і криміналістів. До складу бригади був залучений також лікар-хірург районної лікарні, який в подальшому провів судово-медичне дослідження трупа. В якій якості цей лікар виконував дослідження? <i>2. Скласти термінологічний словник до теми.</i>
Тема 4. Механічна асфіксія. Судово-медична токсикологія	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<i>1. Дайте відповідь на запитання:</i> Гр. П .24 років був знайдений мертвим на узбіччі автодороги. Хто повинен призначити експертизу для встановлення причини смерті? <i>2. Скласти термінологічний словник до теми.</i>
Тема 5. Судово-медична експертиза живих осіб	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<i>1. Дайте відповідь на запитання:</i> Який відділ передбачений в структурі бюро судово-медичної експертизи? <i>2. Скласти термінологічний словник до теми.</i>
Тема 6. Судово-медична експертиза речових доказів з об'єктами біологічного походження.	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<i>1. Дайте відповідь на запитання:</i> Гр .В . 34 років звернувся з направленням правоохоронних органів для проведення обстеження в бюро судово – медичної експертизи у зв'язку з нанесеним йому пораненням вогнепальною зброєю. В якому з підрозділів бюро повинно проводитись судово – медичне обстеження ? <i>2. Скласти термінологічний словник до теми.</i>
Тема 7. Ушкодження від дії крайніх температур. Електротравма. Ушкодження від дії барометричного тиску та іонізуючого випромінювання.	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<i>1. Дайте відповідь на запитання:</i> Які Ви знаєте роди ненасильної смерті? Вкажіть, який документ складає лікар після проведення судово-медичного розтину? <i>2. Скласти термінологічний словник до теми.</i>
Модуль 2. Особливості кримінально-процесуального доказування в кримінальному провадженні		
Тема 8. Предмет та завдання судової психіатрії. Правові, процесуальні та організаційні основи судово-психіатричної експертизи.	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<i>1. Дайте відповідь на запитання:</i> В якості кого виступає лікар будь-якої спеціальності, який залучений для проведення судово-медичної експертизи з процесуальної точки? <i>2. Скласти термінологічний словник до теми.</i>
Тема 9. Основні симптоми та синдроми психічних захворювань. Значення цих розладів для судово-психіатричної експертизи.	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування. Поточна модульна робота (тестування)	<i>1. Дайте відповідь на запитання:</i> Хто такий експерт? <i>2. Скласти термінологічний словник до теми.</i>
Тема 10. Шизофренія. Біполярний афективний розлад.	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних	<i>1. Дайте відповідь на запитання:</i> За рахунок процесу випаровування вологи з поверхні трупа його температура через 24-36 год. у звичайних умовах його перебування завжди стає нижчою від

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	температури навколишнього середовища. На скільки градусів? 2. Скласти термінологічний словник до теми.
Тема 11. Епілепсія. Розлади особистості (психопатії).	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	1. Дайте відповідь на запитання: Як називається стан, при якому після зупинки дихання і серцебиття можливе відновлення життєвих функцій організму? 2. Скласти термінологічний словник до теми.
Тема 12. Алкоголізм та наркоманія.	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	1. Дайте відповідь на запитання: Під час кримінального провадження за підозрою Марченка у вчиненні злочину передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України було проведено психіатричну експертизу відповідно до висновків якої Марченко є неосудним. Отримавши висновок експерта слідчий виніс постанову про визнання всіх доказів отриманих за участю Марченка недопустимими. Оцініть правомірність дій слідчого. Який порядок визнання доказів недопустимими у кримінальному провадженні? 2. Скласти термінологічний словник до теми.
Тема 13. Травматичні ураження головного мозку. Енцефаліти.	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	1. Дайте відповідь на запитання: Який ступінь тяжкості закритої травми черепа при наявності забитої рани голови, що супроводжувалась короткочасною втратою свідомості, нудотою, блювотою при відсутності вираженої неврологічної симптоматики? 2. Скласти термінологічний словник до теми.
Тема 14. Вроджене (олігофренія) та набуте (деменція) недоумство. Етіологія, ступені, клінічні прояви. Судово-психіатрична оцінка.	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування Поточна модульна робота (тестування). ПМК (залік)	1. Дайте відповідь на запитання: Біля сільського бару неповнолітній С., 16 років, отримав удар металевим предметом у живіт. Викликаний лікар "швидкої допомоги" знайшов в епігастральній ділянці потерпілого рану щілиноподібної форми розмірами 3,0x0,5 см, з рівними краями, прямовисними стінками, нижній кінець цієї рани був гострим, верхній - "М"-подібний (з двома надривами). Яким предметом нанесено ушкодження? 2. Скласти термінологічний словник до теми.
Тема 15. Реактивні стани. Симуляція психічних захворювань, Особливості судово-психіатричної експертизи неповнолітніх.	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	1. Дайте відповідь на запитання: Як називаються тяжкі розлади психіки, при яких наявні окремо чи в поєднанні порушення свідомості (порушення орієнтування у власній особі та в навколишньому), галюцинації, маячня, неадекватність емоцій і поведінки з відсутністю критики; хворі з такими розладами є небезпечними для себе та навколишніх, тому потребують особливого нагляду і лікування. 2. Скласти термінологічний словник до теми.

Інформаційні джерела

1. Найда А.І. Судова медицина: [комплексний навч. посіб.] / А.І. Найда, О.Р. Малик; за ред. В.Т. Нора. – К. : Атіка, 2012. – 272 с.
2. Нетудихатка О. Ю. Судова медицина : навчальний посібник для студентів вищих юридичних навчальних закладів / О. Ю. Нетудихатка, О. О. Мавед ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Національний університет "Одеська юридична академія". – Х. : БУРУН і К, 2012. – 240 с.
3. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін.; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : ВСВ "Медицина", 2015. – 512 с.
4. Судова медицина та судова психіатрія: підручник / Г. А. Білецька. – Х. : Право, 2018. – 376 с.

5. Судова медицина та судово-медичні експертизи: навч. посібник / І. М. Григус, В. О. Самороков, В. І. Цимбалюк, О. В. Цимбалюк. – Львів : Новий світ-2000, 2018. – 208 с.

б. Судова медицина: підручник / за заг. ред. О. І. Герасименка. – 3-тє вид., перероб. та допов. – К. : КНТ, 2016. – 630 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office (Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Power Point).
- Презентації Microsoft PowerPoint з тем курсу;
- Кримінально-процесуальне доказування : Дистанційний курс з дисципліни для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство» / спеціальності 081 «Право» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2592>
- Бази нормативних документів (Ліга:Закон, НАУ; online-системи, у т.ч. «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>).
- пакети тестів до тем навчальної дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання, розміщені в системі Opentest.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття (бази нормативних документів, судова практика).
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, з використанням он-лайн платформи (Moodle) для організації самостійної роботи здобувача за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
(Модулі 1-2): відвідування занять (не більше 10 балів – за наявності конспектів семінарських занять та за умови присутності на них); обговорення матеріалу тем семінарських занять (30 балів); виконання навчальних та практичних завдань, завдань самостійної роботи, вибіркове тестування (загалом – 20 балів); дві поточні модульні роботи (тестування) (загалом – 40 балів)	100
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни